

- * नेत्रदान हे ऐच्छिक असते. त्यासाठी कुठलीही जबरदस्ती नसते.
- * नेत्र दात्याचा गंभीर रोगांच्या जंतुसंसर्गामुळे मृत्यू झाला असल्यास. अशा नेत्रांचे रोपण केले जात नाही. अशा नेत्रांचा उपयोग संशोधनासाठी केला जाऊ शकतो. त्यामुळे हे नेत्र वाया जातत असे नाही.
- * नेत्रदानास कायद्याचे कुठलेही बंधन नाही.
- * मोतीबिंदू, काचबिंदू, चष्म्याचा मोठा नंबर असल्यास, नजर कमी असल्यास किंवा मोतबिंदूचे ऑपरेशन झालेले असले तरीही नेत्रदान करता येते.
- * मधुमेह (डायबेटिस), रक्तदाब असले तरीही नेत्रदान करता येते.
- * मरणोत्तर नेत्रदानाचा अर्ज भरला असेल तरच नेत्रदान करता येत आणि तसा अर्ज भरला नसेल तर नेत्रदान करता येत नाही, असा एक मोठा गैरसमज लोकांमध्ये पसरलेला आहे. खरे तर एखादा व्यक्तने मरणोत्तर नेत्रदानाचा अर्ज भरला नसला तरीही त्याच्या मृत्यूनंतर जवळच्या नातेवाईकांनी ठरविले तर ते जवळच्या नेत्रपेढीला नुसता एक दूधवनी करून मृत व्यक्तीचे नेत्रदान करू शकतात.

नेत्र दात्याच्या नातेवाईकांना सुचना :

- * मृत्यूनंतर नेत्रदात्याच्या डोळ्याच्या पापण्या बंद कराव्यात.
- * पंखे बंद करावेत.
- * मृत व्यक्तीच्या डोक्याखाली उशी ठेवून, डोक्याचा भाग उंच करावा.
- * जवळच्या नेत्रपेढीस फोन करावा.
- * नेत्रपेढीच्या टीमला ताबडतोब पोचण्यासाठीचा घरचा पत्ता, लँड मार्क व फोन नंबर व्यवस्थित द्यावा.
- * डॉक्टरकडील मिळालेला मृत्यूचा दाखला तयार ठेवावा.
- * नेत्रदात्याचे नेत्रदान हे त्याच्या मृत्यूपश्चात त्याच्या जवळच्या नातेवाईकांच्या तसेच दोन साक्षीदारांच्या सहीनेच करता येत असल्याने, त्या साठी सर्वांचे सहकार्य आवश्यक आहे.

ENLIGHT SOMEONE'S WORLD BY DONATING YOUR EYES

अधिक माहितीसाठी संपर्क

प्रगती नेत्ररुग्णालय

राजारामपुरी ९ वी गल्ली, कोल्हापूर - ४१६००८
फोन : (०२३१) २५२९३४८

Member Of Eye Bank Association Of India (ebai)

प्रगती नेत्ररुग्णालय

मरावे परि नेत्ररूपी उरावे

भारतात आज सुमारे सव्वा कोटी लोक अंध आहेत. हे अंधत्व काहीना काही कारणाने आलेले असले तरी यातील सुमारे ३० लाख लोकांना पारपटल रोपणाने दृष्टि प्राप्त होऊ शकते. इत्यक्या लोकांना दृष्टी प्राप्त होऊ शकते. इतक्या लोकांना दृष्टी प्राप्त करून दयायची असेल तर वर्षाला किमान एक ते दीड लाख लोकांचे मरणोत्तर नेत्रदान होणे गरजेचे आहे. मात्र दुदैवाने भारतात अवघ्या २५ ते ३० हजार व्यक्तींचे मरणोत्तर नेत्रदान होत आहे.

प्रगती नेत्र रणालय अणि प्रगती नेत्रपेढीतर्फे मरणोत्तर नेत्रदान चळवळीच्या प्रसारासाठी, नेत्रदान हेच दृष्टीदान ही संकल्पना समाजात रुजण्यासाठी एक मनःपूर्वक प्रयत्न.....

नेत्रदान म्हणजे काय :

नेत्रदान म्हणजे आपल्या मृत्यू पश्चात आपले डोळे अंध व्यक्तीला दृष्टी देण्यास दान करणे. नेत्रदान केलेले डोळे नेत्ररोपणासाठी ( ) वापरण्यात येतात. (बुब्बळ) हे डोळ्या समोरचे भिंग असते. नेत्ररोगामुळे अथवा जखम झाल्याने रूग्णास अंधुक दिसू लागते ह्यासाठी नेत्रदान केलेल्या डोळ्यातून नेत्ररोपण करून, डॉक्टर दृष्टिहीनास नवीन दृष्टि देतात. आपल्या दोन डोळ्यांचे नेत्रदान हे दोन वेगवेगळ्या बुब्बुळांमधून व्यक्तीस दृष्टि देण्यास कारणीभूत ठरत असल्याने, आपल्या मृत्यूनंतर दोन अंध व्यक्ती जग पाहू शकतात. हे भाग्याचे आहे. गतवर्षी ९,५०,००० (साडे नऊ लाख) मृत्यू व्यक्तीपैकी फक्त १०,००० (दहा हजार) लोकांनीच नेत्रदान केले होते. जेव्हा लक्षावधी दृष्टिहीनांना दृष्टी दयायची आहे. तेव्हा ही संख्या फारच अत्यल्प आहे.

नेत्रदान तथ्ये / वस्तुस्थिती :

- * नेत्रदान हे केवळ मरणोत्तर करता येते.
- * मृत्यूनंतर ४ ते ६ तासात नेत्रदात्याचे डोळे काढले गेले पाहिजेत.
- * फक्त प्रशिक्षित डॉक्टरच नेत्रदात्याचे नेत्र मृत्यू पश्चात काढतील
- * नेत्रपेढीची टीम नेत्रदात्याचे डोळे घरी येऊन अथवा हॉस्पिटल मध्ये काढून घेऊ शकतील.
- * नेत्रदात्याचे डोळे (नेत्र) काढण्याच्या प्रक्रियेला फक्त २० ते ३० मिनिटांचा अवधी लागत असल्याने, अंत्यसंस्कारासाठी तेवढाच उशीर होऊ शकेल.

- * संसर्गजन्य रोग आहेत की नाही हे तपासण्यासाठी नेत्रदात्याच्या शरीरातून थोडे रक्त घेतले जाते.
- * डोळे काढल्याने मृत व्यक्तीचा चेहरा विद्रुप होत नाही.
- * सर्व धर्म तसेच धर्मग्रंथ नेत्रदानाची शिफारश करतात.
- * नेत्रदात्यांची तसेच प्राप्तकर्ता रूग्णाची ओळख गुप्त ठेवण्यात येते.
- * एक नेत्रदाता दोन दृष्टिहीनांना दृष्टि देतो.

नेत्रदानाविषयी गैरसमज तथ्ये :

नेत्रदानाविषयी बरेचसे गैरसमज आजही लोकांमध्ये आढळतात. परंतु नेत्रदानाविषयी खालील काही तथ्ये जाणून घेणे गरजेचे आहे -

- * नेत्ररोपण केल्यानंतर मृत्यूपूर्वी नेत्र दात्याने पाहिलेली कुठलीही गोष्ट नेत्र प्राप्त झालेल्या व्यक्तीस दिसत नाही.
- * नेत्ररोपणामध्ये डोळ्यातील फक्त सर्वात वरील आवरण (कोर्निया) म्हणजेच पारदर्शक पटलाचा उपयोग केला जातो. मृत्यू व्यक्तीचा संपूर्ण डोळा कधीही बसवला जात नाही.
- * मृत्यूपश्चात नेत्रदान करणाऱ्यास कोणतेही शुल्क आकारले जात नाही.
- * ज्या व्यक्तींच्या डोळ्यातील सर्वात बाहेरील पारदर्शक पटल (कोर्निया) खराब झाले आहे; अपघाताने फाटले आहे अथवा (फूल पडल्याने) पांढरे झाले आहे. अश्याच व्यक्तीचे नेत्र रोपण करता येते.
- * नेत्रदानाच्या या पुण्यकार्यामुळे कोणत्याही धर्माच्या लोकांच्या धार्मिक भावना दुखावल्या जात नाहीत. सर्व धर्मांमध्ये नेत्रदानाचा उल्लेख पुण्यकर्म म्हणूनच आढळतो.